

ZPRAVODAJ EUROREGIONU GLACENSIS 2/2013

NOVÉ ROZHLEDNY
na česko-polském pohraničí
pod patronací
Euroregionu Glacensis

Vizualizace rozhledny na Hoře sv. Anny v Nowé Rudě

Vážené dámy, vážení pánové

Fond mikroprojektů v Euroregionu Glacensis implementovaný v rámci Operačního programu Přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika v letech 2007-2013 plní významnou a nezpochybnitelnou úlohu v navazování a posilování přeshraničních struktur v příhraničí.

V současně realizovaném programu, kdy byl Euroregion Glacensis v roce 2007 zodpovědný za vyjednávání pravidel poskytování podpory Evropského společenství, jsme společně vypracovali podobu Fon-

du, která umožňuje realizovat v rámci Fondu mikroprojektů aktivity napříč všemi prioritními osami. Díky tomu, s jediným rozdílem maximální dotace pro projekt ve výši 30 000 eur, bylo zrealizováno mnoho projektů za nevelké finanční částky, které řeší skutečné problémy společností na obou stranách hranice. Nejsnadnější je to ukázat na příkladu dvou silničních miniinvestic: Złoty Stok - Bílá Voda a Kamieńczyk - Petrovičky, kde vzniklo nové místo pro překračování hranice, které v prvním případě cestujícím ušetří 20 km, kdežto v druhém přibližně 10 km cesty.

Doufáme, že nový program na období 2014-2020 zohlední doposud vypracovaná řešení. Nechtěli bychom se vrátit k financování pouze akcí, konferencí a seminářů. Nakolik to bude jen možné, budeme se stavět proti takovým návrhům, aby „naše malé peníze“ mohly sloužit něčemu většímu a reálně řešit problémy místních společností.

Czesław Kręciwost
předseda polské části Euroregionu Glacensis

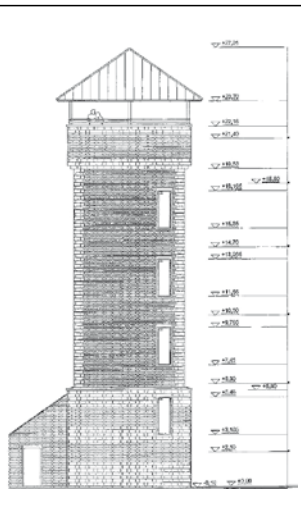
Euroregion Glacensis získal podporu pro projekt na výstavbu nových rozhleden

Euroregion Glacensis jako vedoucí partner získal významné finanční prostředky na stavbu nových rozhleden, a to z Operačního programu Přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika v letech 2007 - 2013. Dne 19. 6. 2013 se v letovisku Studánka v Rychnově nad Kněžnou uskutečnilo setkání představitelů euroregionu, projektových partnerů a odborné veřejnosti, kde byl představen nový projekt pod názvem „Místa plná rozhledů v Euroregionu Glacensis“ (reg. číslo CZ.3.22/2.2.00/13.03797). Projekt byl schválen k financování na zasedání Monitorovacího výboru dne 11. 6. 2013 v polské Raciborzi.

Účelem projektu je vytvoření nového turistického produktu v česko - polském příhraničí s názvem „**Putování po rozhlednách**“. V rámci tohoto projektu by během příštího roku mělo být vystavěno, případně zrekonstruováno celkem devět rozhleden. Šest kompletně nových na české straně, na polské straně bude vystavěna jedna nová a u dvou existujících proběhne rekonstrukce. Projekt má hodnotu okolo 43 mil. Kč a dotace činí 36,7 mil. Kč. Veškeré rozhledny budou vybudovány během roku 2014. Celý projekt bude zakončen závěrečnou konferencí, kde budou představeny také nové propagační materiály a mapy.

Nowa Ruda

Radków

Kudowa Zdrój

Rychory

Vydává Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska - Euroregion Glacensis, Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, Česká republika
ve spolupráci se Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Łukasiewicza 4a/2, 57-300 Kłodzko, Polsko

Registrováno MK ČR E 16575

Redakce pro českou část: tel.: 00420 494 531 054, e-mail: info@euro-glacensis.cz, www.euro-glacensis.cz
Redakce pro polskou část: tel.: 0048 74 86 771 30, e-mail: biuro@eg.ng.pl, www.euroregion-glacensis.ng.pl

Grafický design a předtisková příprava: Miloš Kaválek. Tisk: Integraf, s.r.o. Náchod

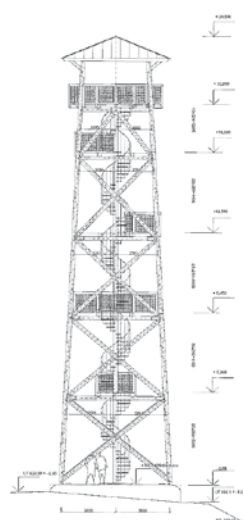
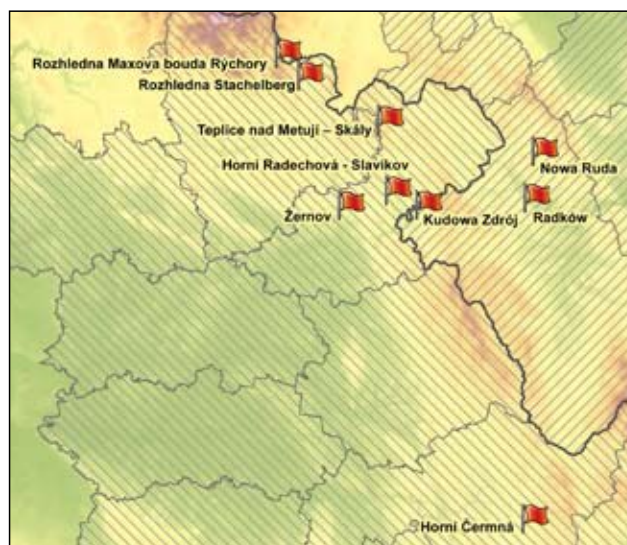
EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRAČAMY GRANICE

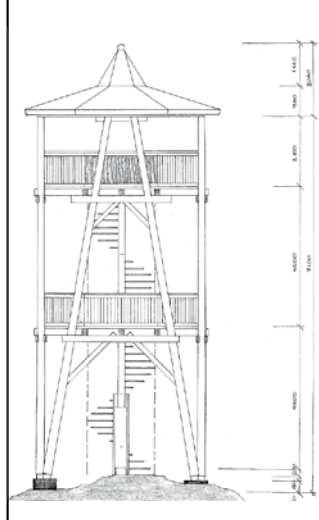
Při dobré viditelnosti lze z vrcholu Čáp přehlédnout velkou část Kladského pomezí, ale i hřeben Orlických hor.

Místa plná rozhledů v Euroregionu Glacensis:

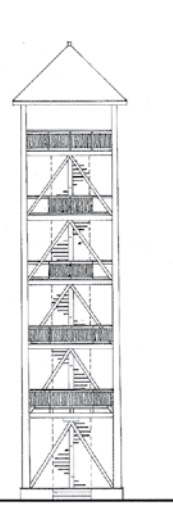
- **Nowa Ruda** - rekonstrukce rozhledny na Hoře sv. Anny (22,8 m)
- **Radków** - stavba nové rozhledny ve vsi Suszyna (22 m)
- **Kudowa Zdrój** - rekonstrukce výhledového altánu nad lázněmi na Parkové hoře
- **Rýchory - Východní Krkonoše** - stavba nové rozhledny Maxovka (22,7 m)
- **Stachelberg** - stavba nové rozhledny nedaleko dělostřelecké tvrze (24,5 m)
- **Teplíce nad Metují - Čáp** - stavba nové rozhledny na nejvyšším bodě Adršpašsko-teplických skal (13 m)
- **Žernov** - stavba nové rozhledny na cyklotrase do Babíččina údolí (18,4 m)
- **Slavíkov - Signál** - stavba nové rozhledny (29 m)
- **Horní Čermná** (Pardubický kraj) - stavba nové rozhledny na Mariánské hoře (18,8 m)

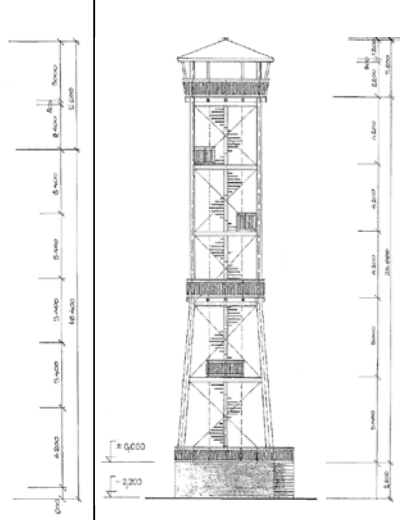
Stachelberg

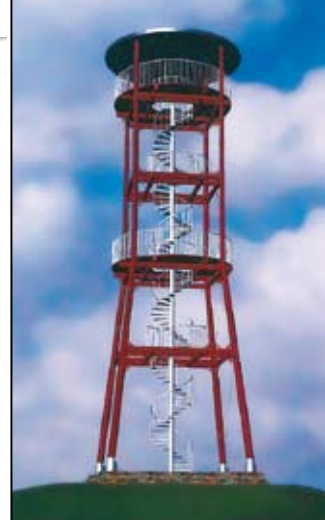
Teplíce nad Metují - Čáp

Žernov

Radechová - Slavíkov

Horní Čermná

„Je to pro nás historický okamžik. Před několika lety jsme na základě požadavků příhraničních obcí měli za úkol vytvořit silný přeshraniční produkt cestovního ruchu, který by k nám přilákal větší množství turistů. S ohledem na kopcovitý terén bývalých Sudet jsme navrhli směřovat své aktivity do oblastí rozhleden a vyhlídkových míst, což je silné téma jak pro polskou, tak pro českou veřejnost. Prvním počinem bylo vydání publikace mapující stávající rozhledny v Euroregionu Glacensis. Enormní zájem o podobný produkt nám ukázal, že je to správná cesta k úspěchu. Od té doby se podařilo z různých zdrojů vybudovat v po-

hraničí několik nových rozhleden, jako je například rozhledna na Anenském vrchu v Orlických horách nebo rozhledna na Klepači nedaleko Králického Sněžníka. Dnes posouváme tento produkt o úroveň výše. Podařilo se nám zajistit významné prostředky na nové rozhledny, které budou během roku 2014 vystavěny. Evidujeme ale i další nové projektové záměry pro následné období 2014 - 2020 a jde pouze o to, zda budou pro oblast cestovního ruchu i nadále dotační podpory,“ dodal Jaroslav Štefek, sekretář Euroregionu Glacensis.

Budoucnost evropské územní spolupráce

Novinky u Evropských seskupení pro územní spolupráci

Jedno z nařízení, které se v rámci legislativního balíčku k evropským fondům v Bruselu projednává, je nařízení o evropském seskupení pro územní spolupráci. Evropské seskupení pro územní spolupráci (ve zkratce ESÚS) představuje právní nástroj pro usnadnění a podporu přeshraniční, nadnárodní nebo mezi-regionální spolupráce. Členským státům, regionálním a místním orgánům i veřejnoprávním subjektům je touto formou umožněno vytvářet seskupení pro územní spolupráci s právní subjektivitou, aniž by předtím bylo nutné podepsat mezinárodní dohodu a ratifikovat ji národními parlamenty.

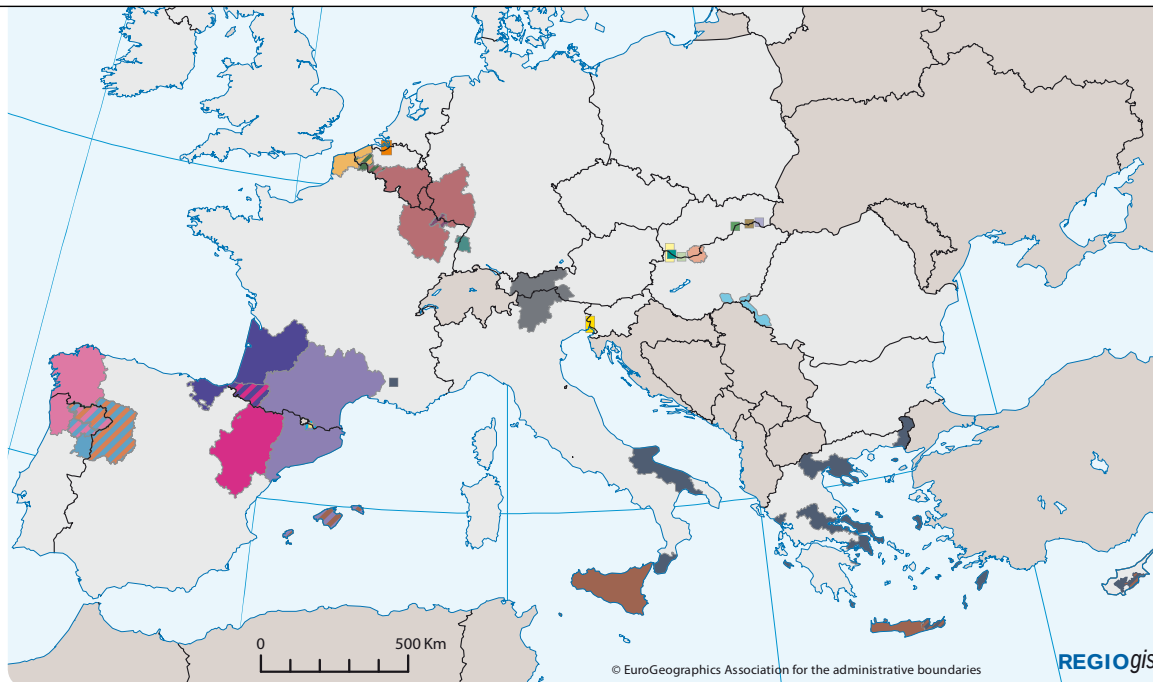
Podle registru bylo v polovině dubna 2013 ustaveno v celé EU celkem 35 ESÚS. Většina z nich je zřízena specificky za účelem realizace projektů financovaných v oblasti územní spolupráce, pouze výjimečně je tento nástroj používán k uplatňování a řízení programu územní spolupráce jako takového. Škála činností, jež jsou v současnosti prováděny ESÚS, je velmi široká, a to od společné správy přírodních zdrojů až po zdokonalení přístupu k přeshraničním dopravním systémům či zefektivnění řízení zdravotních či vzdělávacích služeb. ESÚS jsou více využívány středomořskými státy, dále pak státy Beneluxu a překvapivě také Maďarskem a sousedními státy.

Evropský rámec ESÚS je upraven nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2006, které je předmětem novelizace. Navržené změny, které pozměňující nařízení přináší, se

týkají sjednocování terminologie zavedené Smlouvou o fungování Evropské unie, členství, obsahu úmluvy a stanov ESÚS, jeho účelu, postupu schvalování vnitrostátními orgány, použitelných právních předpisů pro zaměstnanost a zadávání veřejných zakázek, přístupu ESÚS, jejichž členové mají různou odpovědnost za své jednání, a transparentnějších postupů pro komunikaci.

Poslední jednání neformálního dialogu mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí proběhlo 27. května 2013 v Bruselu. Na tomto jednání se podařilo domluvit na finální revidované verzi nařízení, které má přinést zjednodušení celého procesu, více pružnosti při uplatňování pravidel a více právní jistoty. Přestože je ještě potřeba dohody nad recitály právního nástroje a formálního schválení změn plénem Evropského parlamentu a Radou, již dnes je jasné, co se změní.

Díky pozměněnému nařízení budou navržené ESÚS schváleny tacitně po šesti měsících při absenci námitek ze strany vnitrostátních orgánů. Formální schválení však bude vždy nutné členským státem, v němž bude mít ESÚS sídlo. Schvalovací postupy by tak měly být rychlejší, efektivnější a transparentnější. Snížit by se měla i související byrokracie. Hlavním dokumentem by měla být úmluva, nikoliv stanovy. Vyjasní se také právní postavení zaměstnanců ESÚS. Seskupení si vyberou, zda se bude personál řídit právem sídla seskupení, faktickým místem výkonu práce nebo zvolenými vnitrostátními právními předpisy.

March 2012

European Groupings of Territorial Cooperation

Lille- Kortrijk-Toumai	West-Vlaanderen / Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale	ZASNET	Arrabona
Ister-Granum	ArchMed	INTERREG Programme Grande Région	Euroregion Tirol - Alto Adige - Trentino
Galicie - Norte de Portugal	Eurodistrict Strasbourg-Ortenau / Eurodistricts Strasbourg-Ortenau	Eurodistrict Saarnoselle / Eurodistrict Saarnoselle	Gorizia - Nova Gorica - Sempeter-Vrtojba
Amphictyony / AMFIKYONIA / Anifizionia	Abauj az Abaujban	Pons Danubii	Espacio Portalet
UTTS	Hôpital Transfrontalier de la Cerdagne / Hospital Transfrontarier de la Cerdanya	Bánát - Triplex Confinium	Pinneus-Cerdanya
Karst Bodva	Euroregion Pyrénées-Méditerranée / Euroregion Pirineos-Mediterráneo / Euroregió Pirineus-Mediterrània	Linie van Waas en Hulst	Rába-Duna-Vág
Duero-Douro			Euroregion Aquitaine-Euskadi

Odklepnuty peníze na dopravní stavby

V Bruselu došlo koncem května k historickému okamžiku, který předurčí podobu dopravy v Evropě až do roku 2050. Evropské instituce a zástupci členských států se totiž dohodli na podobě transevropských dopravních sítí. Stanovili definitivní seznam prioritních staveb, u kterých se počítá s financováním z evropských fondů. Česká republika v těžkých jednáních nedopadla vůbec špatně. Jaký je výsledek vyjednávání, jsme se zeptali místopředsedy Evropského parlamentu a zástupce ve Výboru pro dopravu a cestovní ruch Ing. Oldřicha Vlasáka.

Na čem se evropské instituce vlastně dohodly?

Evropský parlament spolu s Radou a Komisí vytyčil seznam prioritních dopravních projektů, u kterých se počítá s financováním z evropského rozpočtu ve výši 20-40% nákladů. V první řadě se mají dobudovat přeshraniční spojení, která s odkazem na 40 let komunistické éry a rozdělení Evropy stále neodpovídají potřebám jednotného evropského trhu. Většina takových staveb má být dokončena již do roku 2020. Pro realizaci další stěžejní infrastruktury pak byl stanoven horizont 2030 až 2050. Evropská komise ústy komisaře pro dopravu Kallase mluví o historické dohodě 28 evropských států. Sdílí tak postoj současné české vlády, která v nedokončené páteřní infrastruktuře vidí překážku pro zvýšení konkurenceschopnosti a další rozvoj české i evropské ekonomiky.

Jak dopadla jednání pro Českou republiku?

Pro Českou republiku nedopadla jednání, ve kterých mezi sebou soupeřily stovky projektů ale i jednotlivé členské státy, vůbec špatně. Je pravda, že s ohledem na omezené finanční prostředky musel být i u některých stěžejních projektů stanoven delší harmonogram realizace. Na druhé straně jsme ale díky aktivnímu zapojení evropských i národních představitelů České republiky vyjednali řadu významných úspěchů. Jako rozený Hradečák znalý problémů a průtahů okolo dálnice D11 jsem koordinoval postup s polskými europoslanci stejně jako s českým ministrem dopravy Zbyňkem Stanjurou, abychom dosáhli dokončení této dopravní tepny směrem na Polsko. Za největší vítězství proběhlých jednání proto považuji, že oněch 69 kilometrů od Hradce Králové k polské hranici bylo zařazeno do takzvané hlavní evropské sítě. Z toho důvodu budeme při výstavbě moci čerpat prostředky z evropských fondů, přičemž realizace se předpokládá do roku 2030.

Větší problémy už byly s plánovanou silnicí R35/R55, čili severním propojením Prahy s Olomoucí vedoucím též přes Hradec Králové. Přestože jde o silniční tah, který má výrazně ulehčit přetížené dálnici D1 a ministerstvo dopravy ji vidí jako jednu z národních priorit, Evropská komise ji ve svém původním návrhu nezahrnula mezi stěžejní projekty. Z toho důvodu jsem tuto stavbu navrhl zařadit v rámci

Výboru pro dopravu a cestovní ruch a jsem velmi potěšen, že se ji podařilo do seznamu priorit vrátit.

Úspěšní jsme byli nejen u silnic, ale i u železnice. Zde byl přístup Komise vstřícnější. Na rozdíl od dříve jmenované rychlostní silnice, u které jde Evropská komise v předpokládané době realizace až nad rámec roku 2030, byly naše návrhy na modernizaci spojení Praha-Mnichov či přidání Brna mezi důležité dopravní uzly a s tím spojenou modernizací brněnského nádraží přijaty rovnou v rámci hlavní transevropské sítě. Z toho důvodu můžeme počítat i s kratším horizontem dokončení.

V kontextu další diskuse mi dovoluji připomenout, že součástí prioritních projektů zůstává i Komisí navrhované napojení Letiště Praha na železnici, a to do roku 2030; neprošel však návrh na modernizaci letiště Karlovy Vary.

Dohoda, které v rámci třístranných jednání dosáhl Evropský parlament spolu s Radou a Komisí, musí být ještě formálně odhlasována Radou a plénem Evropského parlamentu, přičemž výsledek nelze čekat dříve jak na podzim tohoto roku.

Proč je pro Brusel doprava tak důležitým tématem?

Doprava představuje klíčový segment evropské ekonomiky. Je klíčová z hlediska tvorby HDP – s více než 500 miliardami eur tvoří dopravní sektor zhruba 5,1 % hrubého domácího produktu evropské sedmadvacítky. Je klíčová z hlediska zaměstnanosti – v roce 2009 toto odvětví zaměstnávalo v Unii 10,6 milionů osob, což je zhruba 5 % celkové pracovní síly. A je klíčová i z hlediska zatížení naší peněženky – soukromé domácnosti v Unii totiž ročně za dopravu a související výdaje utrací zhruba 900 miliard eur, což je 13 % z jejich celkové spotřeby. To, jak je doprava klíčovým segmentem ekonomiky, si nejenom Pražané, ale i obyvatelé ostatních postižených měst naplno uvědomili během nedávných tragických povodní, kdy byla řada komunikací uzavřena a dopravní spojení radikálně omezeno.

Modernizace a výstavba nových dopravních staveb je jednou z klíčových investičních priorit v celé Evropě. V evropské sedmadvacítce máme necelých 70 tisíc km rychlostních komunikací, 212 tisíc km železničních cest, více než 41 tisíc km splavných vodních toků a 402 velkých letišť, které jednotlivě zvládnou přepravit více než 15 tisíc pasažérů ročně. Zejména v nových členských zemích je dobudování dopravní infrastruktury tou nejvyšší prioritou. To, jak radikálně se do dopravních cest v bývalém východním bloku investuje, lze doložit na příkladu dálnic, jejichž délka se v zemích EU 12 za posledních 20 let znásobila téměř 2,5 krát.

Právě dopravní infrastruktura je skvělou ukázkou toho, čeho lze s pomocí evropských fondů dosáhnout. V tomto programovacím období, tedy v letech 2007 až 2013 by mělo být na dopravu (a prioritně na projekty TEN-T) v evropské sedmadvacítce vynaloženo přibližně 82 miliard eur, což představuje 23,8 % veškerých přidělených prostředků. Je to mimochodem nárůst o 65 % oproti předchozímu období z let 2000 až 2006, kdy bylo v Unii vybudováno či opraveno 5100 km silničních komunikací a 8400 km železnic. I pro budoucí období zůstane dopravní infrastruktura klíčovou prioritou. Udržitelná doprava a odstraňování problémů v klíčových síťových infrastrukturách bude jedním z jedenácti tematických cílů politiky soudržnosti, dopravní infrastruktura bude prioritou Evropského regionálního rozvojového fondu, stejně tak jako bude prioritou Fondu soudržnosti budování sítě TEN-T a přispívání na investice do systémů nízkouhlíkové dopravy a do městské dopravy

Ing. Oldřich Vlasák
místopředseda Evropského parlamentu

Ilustrační foto stavu dálnice D1

Areál zdraví a sportu v Meziměstí

- významný prvek česko - polské spolupráce

V Meziměstí, které je obklopeno romantickou a úchvatnou krajinou Javořích hor, vznikl před třemi lety nový areál pro sport, koupání, rekreaci a volný čas s názvem: **Areál zdraví a sportu - AQUA Land**. Tento areál byl vybudován v rámci projektu přeshraniční spolupráce „Rozvoj turistické a rekreační infrastruktury v příhraniční oblasti Broumovska a Mieroszowska - 1. etapa, reg.č.: CZ.3.22/2.2.00/08.00056.

Dominantou koupaliště jsou rozměrné nerezové bazény. Pro plavce je zde 25 m dlouhý bazén se čtyřmi plaveckými dráhami. Tento bazén je vhodný i pro zdravotně znevýhodněné občany. Druhý rekreační bazén nabízí mnoho možností - vodní trysky, masážní vzduchovou lavici, perličkovou masáž, šplhací síť a vodní hříb. Kromě všech těchto atrakcí ústí do tohoto bazénu 60 m dlouhý tobogan a široká skluzavka. Pro nejmenší děti je určen třetí bazén s šikmou přelivnou plochou a jemnou perličkovou masáží.

Kvalita vody v celém objektu je zajištěna moderní technologií, díky které dochází k rychlé cirkulaci vody, její filtraci a následnému čištění. Budova areálu je vybavena moderním sociálním zařízením s šatnami. Plochy určené k odpočinku jsou situovány jak na přímém slunci, tak i ve stínu. Pro provoz komplexu se používá voda z vlastní studny, tepelné čerpadlo pro ohřev užitkové vody a vytápění objektu, pro úsporu elektrické energie byla v roce 2012 na střeše objektu vybudována fotovoltaická elektrárna o výkonu 25 kWp.

Pro sportovní nadšence je v celém objektu spousta sportovních možností. K dispozici je nově vybudované víceúčelové sportoviště s umělým povrchem, které je určeno pro volejbal, nohejbal, tenis apod. Hráči golfu jistě ocení minigolfové hřiště s 26 drahami. Na své si přijdou i ti, kteří

rádi hrají stolní tenis. Rodiny s dětmi určitě využijí dětské hřiště s pískovištěm, kolotočem, houpačkami a skluzavkou. Návštěvníkům jsou k dispozici dvě parkoviště pro automobily a také dvě plochy pro odstavení jízdních kol.

Zahájení koupací sezóny začíná každoročně první víkend v červnu a končí první týden v září.

Návštěvnost v roce 2011, kdy byl zahájen oficiální provoz, činila 14 700 návštěvníků, z nichž bylo 6 800 z Polska. Stoupající trend návštěvnosti se zobrazil v roce 2012, kdy do AQUA Landu přišlo již 18 700 návštěvníků, z toho 8 900 z Polska. Z uvedeného je patrné, že projekt plní funkci významného prvku turistické infrastruktury a zcela naplňuje očekávaný přeshraniční efekt s výrazným dopadem na obyvatele a návštěvníky tohoto příhraničního regionu.

Účinek tohoto efektu ještě zvyšuje i skutečnost, že v blízkosti areálu se nachází několik cyklotras a cyklostezek, které vzájemně spojují mnoho pozoruhodných a atraktivních míst regionu na české i polské straně.

Lezecká stěna v Mieroszowě

Turistické využití broumovsko-mieroszowského pohraničí – Výstavba horolezecké stěny (Zagospodarowanie turystyczne pogranicza broumovsko – mieroszowskiego – Budowa ściany do wspinaczki), č. PL.3.22/3.3.02/12.03000 je další projekt realizovaný v rámci „Fondů mikroprojektů“ Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007-2013 v Euroregionu Glacensis.

Hlavním cílem projektu je podpora rozvoje socio-ekonomického potenciálu polsko-českého příhraničního území vytvořením atraktivní turistické nabídky.

Projekt je zaměřen na turisty a místní obyvatele česko-polského příhraničí se zvláštním zřetelem na školní mládež a zájemce o sport a rekreaci.

Investice byla zrealizována v režimu „naprojektuj a postav“. V rámci projektu byla zpracována dokumentace a postavena indoorová lezecká stěna s následujícími parametry: výška 7,5 m, šířka 10 m, převýšení do 1,5 m, celková plocha stěny je cca 88 m². Stěna se nachází ve sportovní hale na ul. Hoža 4 v Mieroszowě.

Výhody lezení jako rekreační a sportovní aktivity byly oceněny v mnoha zemích světa a v posledních letech byl zaznamenán velký nárůst zájmu o tuto disciplínu. Velkou výhodou lezení je všestranný vliv na psycho-pohybový rozvoj člověka. Lezení na umělé stěně zaručuje bezpečnost a dobrou zábavu mezi přáteli. Lezení je stále častěji formou rehabilitace osob s různými tělesnými a psychickými dysfunkcemi. Stěna postavená v Mieroszowě je objektem koncipovaným jak pro zkušené lezce, tak i amatéry, včetně dětí. Objekt je plně vybaven a má moderní a funkční sociální zázemí.

Těšíme se na Vaší návštěvu. Informace: 0048 503 184 085

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ERDF prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

Mikroprojekt č. PL.3.22/3.3.02/11.02893 s názvem „Zdraví a relax v příhraničí“

V rámci projektu „Zdraví a relax v příhraničí („Zdrowie i relaks na Pograniczu“) došlo k realizaci investice spočívající ve vzniku dvou stezek zdraví na Parkové hoře v Kudowě Zdroji včetně mobiliáře (tj. odpadkové koše, lavičky, stylová vstupní brána). Doplněním aktivit obce byla investice realizovaná českým partnerem – městem Hronov, která spočívala v modernizaci pramene minerální vody. Díky snahám měst byla posílena turistická lázeňská nabídka v příhraničí, která bude přínosem jak pro občany, tak i návštěvníky z obou stran hranice.

Stezka zdraví na Parkové hoře

Kulturní akcí, jejímž cílem byla propagace projektu a celého programu, byl Festival minerální vody, během kterého se uskutečnila řada zajímavých aktivit (mj. výstava věnovaná lázeňským tradicím v příhraničí, kulinařské ukázky, přednáška balneologa, soutěže, prezentace lázeňské hudby). Festival minerální vody zahájený v rámci projektu se na-

trvalo zapsal do kalendáře akcí a jeho cílem je společná propagace lázeňské nabídky a vytváření identifikovatelné značky regionu.

Celková hodnota projektu činila 27 940,44 eur, z toho 23 749,36 eur z prostředků ERDF a 2 794,50 eur z prostředků státního rozpočtu.

Relaxační koutek v parku A. Jiráka v Hronově nedaleko pramene minerální vody

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ERDF prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

Agentura RDA přenáší své zkušenosti na Ukrajinu

Agentura RDA se stala partnerem podpořeného projektu s názvem „Síť regionálního rozvoje Karpatského euroregionu - možnosti pro Ukrajinu“, který je podpořen z mezinárodního Visegrádského fondu. Cílem projektu je vytvoření podmínek pro rozvoj Euroregionu Karpaty posílením role místních rozvojových agentur v jeho ukrajinské části s využitím zkušeností z příhraničních regionů zemí Visegrádské čtyřky. Do projektu jsou zapojeni partneři z České republiky, Slovenské republiky a Polska. Celkový rozpočet projektu je 53.000 eur a bude realizován v období 05/2013 - 04/2014.

První aktivitou, která se v rámci projektu uskutečnila, bylo setkání projektových partnerů a zahajovací konference, vše ve dnech 6. - 7. 6. 2013 v ukrajinském Lvově.

Zástupci agentury RDA v průběhu této cesty na Ukrajinu navštívili také polského partnera projektu - Sdružení Karpatského Euroregionu Polska, který sídlí ve městě Rzeszów. Zde se seznámili s pracovníky euroregionu a s jejich rozsáhlou projektovou a přeshraniční činností. Společně poté pokračovali do města Lvov, kde se mělo uskutečnit pracovní setkání partnerů. Na společné schůzce byl představen projekt a byly diskutovány záležitosti týkající se harmonogramu aktivit, otázka zapojení partnerů do aktivit v projektu a podoba znění partnerské dohody, jež bude uzavřena s hlavním koordinátorem projektu, kterým je Sdružení samospráv Euroregion Karpaty - Ukrajina.

Partneři z ČR, SK a PL jsou do projektu aktivně zapojeni. Zajistí účast expertů na zahajovací konferenci, a zejména budou na základě požadavků hlavního koordinátora projektu zpracovávat analýzu současného stavu regionálních rozvojových agentur v daném státě. Zjištěné výsledky budou poté prezentovat na seminářích v karpatských regionech Ukrajiny a následně se účastní závěrečné konference, která zrekapituluje dosažené výsledky projektu.

Následující den 7. 6. 2013 proběhla zahajovací konference společného projektu. Úvodních slov se ujali hlavní představitelé jednotlivých projektových partnerů. Následoval příspěvek výkonné ředitelky ukrajinské části Euroregionu Karpaty paní Lytvyn, která seznámila přítomné zástupce rozvojových agentur v UKR s náplní a cílem tohoto projektu. Poté byly prezentovány jednotlivými partnery příspěvky na téma zkušenosti regionálních rozvojových agentur v ČR,

SK a PL a uváděny příklady dobré praxe. Po tomto bloku příspěvků následovala tisková konference, u které byli přítomni zástupci místního tisku i televize. V druhém a konečném bloku zazněly příspěvky od ukrajinských zástupců z rozvojových agentur a z vysokých škol. Po prostoru na případné dotazy byla konference ukončena. Následoval pozdní oběd, při kterém partneři provedli zhodnocení setkání a konference.

Jaroslav Štefek, ředitel RDA, k tomuto dodal: „Jsem velice potěšen, že byla pro tento projekt vybrána zrovna naše agentura RDA. Nutno říci, že v České republice je mnoho jiných rozvojových agentur, zejména na krajských úrovních, ale RDA je jedna z mála agentur na euroregionální úrovni. Bereme to jako zajímavé poznání a příležitost seznámit se a vyměnit si zkušenosti s našimi partnery z Polska a Slovenska. Co se týká ukrajinského partnera, tak tam je to naopak. V tomto projektu je vzhledem především na nás a my budeme předávat naše zkušenosti. V následujících měsících se budeme účastnit sérii seminářů, kde budeme prezentovat vývoj a aktuální stav sítě rozvojových agentur v České republice a dále také zejména naše vlastní zkušenosti s přípravou a realizací projektů. Ukrajina není členem Evropské unie, a tudíž nemá k dispozici rozsáhlé evropské dotační podpory jako Česká republika. Je tu ale jedna výjimka, která je srovnatelná s našim tehdejší Phare CBC, a to podpory pro přeshraniční aktivity. A právě naše agentura se na přeshraniční projekty specializuje a díky třináctileté historii máme našim partnerům opravdu co předat.“

www.rda-rk.cz

Spolupráce euroregionů působících v českém příhraničí se zintenzívnila od okamžiku zahájení realizace společného síťového projektu EUREGIO PL-CZ. V roce 2012 byly zrealizovány první aktivity související s výběrem loga projektu, zprovozněním webové stránky a přípravou první publikace - společné mapy příhraničního území.

Ve dnech 20. - 22. června 2012 se na území Euroregionu Beskydy uskutečnila první aktivita projektu EUREGIO PL-CZ. V rámci této aktivity byla uspořádána studijní návštěva v Euroregionu Beskydy pro všechny projektové partnery, a to za účelem získání praktických zkušeností v oblasti činnosti euroregionu, včetně realizovaných projektů. V rámci setkání se konala konference prezentující aktivity realizované ve třech národních částech euroregionu a byly prezentovány konkrétní výsledky přeshraniční spolupráce v oblasti „Přeshraniční cestovní ruch v ER Beskydy“ a „Třístranná spolupráce v ER Beskydy“. V rámci studijní návštěvy proběhly prohlídky míst realizace přeshraničních projektů propagujících turistické zajímavosti a vytvářejících podmínky pro rozvoj cestovního ruchu.

Ve dnech 3. - 5. října 2012 se na území Euroregionu Praděd konala druhá aktivita projektu EUREGIO PL-CZ. Aktivita se týkala studijní návštěvy v Euroregionu Praděd, včetně prezentace úlohy euroregionu v rozvoji periferních oblastí a také úlohy euroregionu v rozvoji cestovního ruchu. V rámci studijní návštěvy proběhla i návštěva polské obce Głogówek, kde byl v rámci OPPS ČR-PR 2007-2013 realizován zajímavý projekt spočívající ve vytvoření astronomické observatoře.

Dne 3. října 2012 během návštěvy v Euroregionu Praděd bylo oficiálně schváleno složení Programové rady pro přípravu Analýzy systémových problémů v polsko-českém příhraničí.

Dne 29. listopadu 2012 se v Clarion Congress Hotelu Ostrava konala konference s názvem „Možnosti a omezení česko-polské přeshraniční spolupráce“, kde byly parlamentářům, zástupcům velvyslanectví, ministerstev a samospráv prezentovány předpoklady projektu EUREGIO PL-CZ a aktuální problémy pohraničí. Za organizaci této konference byla zodpovědná česká strana Euroregionu Silesia. Delegace Euroregionu Glacensis byla posílána účastí a projevem poslankyně Moniky Wielichowské, která je zároveň předsedkyní polsko-české parlamentní skupiny.

Ve dnech 22. - 24. května 2013 uskutečnilo další ze tří denních společných setkání euroregionů. Hostitelem se protentokrát stal Euroregion Těšínské Slezsko. V rámci tohoto setkání byly na programu tři stěžejní témata - vzorová koncepční práce na příhraničních projektech v Euroregionu Těšínské Slezsko, národnostní menšiny a trojmezí CZ/PL/SK.

Euroregion Glacensis bude v rámci tohoto projektu realizovat analýzu systémových problémů bránících rozvoji přeshraniční spolupráce. Jedná se o zpracování uceleného dokumentu mapujícího systémové překážky a problémy bránící rozvoji přeshraniční spolupráce v různých oblastech dění. Zpracovaný materiál bude podkladem k následné inicializaci změn zákonů, vyhlášek a norem s cílem zlepšení podmínek pro přeshraniční spolupráci v různých oblastech.

www.euroregions.org

DUSZNIK

Pozvání na akci přijali výrobci regionálních produktů z Orlických hor. Ti budou své výrobky a umění předvádět v prostorách Hildenského atria před budovou muzea. Z výrobků označených značkou „ORLICKÉ HORY originální produkt“ se představí například dřevěné vřezávané hračky manželů

Součástí této tržnice bude i řemeslný „workshop“. Přijedou dráteníci, kovotepci, raziči mincí, svíčkaři, výrobci vinutých perli a výrobci ručního papíru. Tady si určité přijdou na své především děti. Vlastníma rukama si zde vyrobí svíčku, zadrátkují hrneček nebo jen kamínek na památku, každý si bude moci vyrazit pamětní minci jako suvenýr z této akce. Ruční papír si zhotoví pod dohledem polských přátel z Muzea papírenství z města Duszniki-Zdrój. Novoměstské informační centrum připravuje pro tuto akci množství propagačních materiálů v češtině a v polštině. Materiály budou k dispozici v informačním centru na Husově náměstí a budou informovat návštěvníky o zajímavostech města, o možnosti aktivního využití, o pěších i cyklistických výletech, budou ale také nabízet speciální zážitky.

km	Tr					3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41		
0	2	Nové Město n.Met. Krčín záměstí stadion	...	...	...	...	...	...	...	10	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10
0	2	Nové Město n.Met. Dům hasičů	...	...	...	...	...	...	...	10	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10
0	2	Nové Město n.Met. Na Rychtě	...	...	...	8	30	...	9	05	...	10	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	
3	4	Nové Město n.Met. Husovo nám.	...	...	...	...	...	...	...	9	30	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10
3	4	Nové Město n.Met. Špeký mst.	...	...	...	...	...	...	...	9	30	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10
3	4	Nové Město n.Met. Větrov	...	...	...	...	...	...	...	9	30	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10
3	4	Starávoň,kostel	...	...	...	...	...	...	...	9	37	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10
3	4	Bohdanšín,Rokle	...	...	...	...	...	...	...	9	38	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10
3	4	Bohdanšín,Rokle	...	...	...	...	...	...	...	9	53	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10
18	10	Olešnice v.Or.h.kuřt.CLO	...	...	...	...	...	...	...	9	53	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10
20	20	Olešnice v.Or.h.kuřt.CLO	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
20	20	Kočol.CLO	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
20	20	Lewin Kiozdzi,kosciol	...	...	...	...	...	...	...	10	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10
20	20	Lewin Kiozdzi,wiadukt	...	...	...	...	...	...	...	10	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10
20	20	Duszniki Zdrój,ynek	...	...	...	...	...	...	...	9	30	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
31	38	Duszniki Zdrój,F.Chopina	...	...	...	...	...	...	...	9	30	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
34	40	Duszniki Zdrój,ynek	...	...	...	...	...	...	...	10	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10
35	41	Lewin Kiozdzi,kosciol	...	...	...	...	...	...	...	10	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10
35	41	Lewin Kiozdzi,kosciol	...	...	...	...	...	...	...	9	45	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
40	51	Olešnice v.Or.h.kuřt.CLO	...	...	...	...	...	...	...	10	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10	11	09	10
45	55	Olešnice v.Or.h.kuřt.CLO	...	...	...	...	...	...	...	9	53	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	
51	63	Olešnice v.Or.h.kuřt.CLO	...	...	...																						

Projekt „Žijeme ve společné Evropě“

Práce na projektu „Žijeme ve společné Evropě“ (Żyjemy we wspólnej Europie) byly zahájeny setkáním týmů, kdy byly dohodnuty hlavní předpoklady a naplánovány aktivity v rámci přeshraniční spolupráce škol – Základní školy č. 3 Komise národního vzdělávání z Dzierżoniowa a Základní školy z Lanškrouna. Projektové aktivity byly realizovány od února 2011 do června 2012.

Ke klíčovým aktivitám projektu patřily:

1) Zimní tábor v Králíkách

Uskutečnil se dvakrát. Po každé se jej zúčastnilo 20 dětí z polské strany a 20 dětí z české strany a tři osoby doprovodu z Polska a tři z ČR. Každý den účastníci jeli na nevelkou sjezdovku, kde se učili lyžovat. Odpoledne patřila společným integračním aktivitám, výletům a výuce polského a českého jazyka. Účastníci se setkávali s vedením měst, prezentovali umělecké programy, povídali si a poznávali partnerská města Dzierżoniów a Lanškroun.

2) Festival třídní písničky

Akcí se zúčastnily školní děti z dzierżoniowského okresu a z české školy – celkem 708 osob (žáci a jejich doprovod). První festival probíhal pod heslem „Zpívej pro zdraví“, druhý – „Žijeme ve společné Evropě“. Žáci prezentovali písničky tematicky související s hesly festivalů. Vítězné třídy a hosté z ČR obdrželi ceny, tj. elektroniku (DVD přehrávače) a sošky. Po festivalu žáci ze ZŠ č. 3 Dzierżoniów a ZŠ Lanškroun absolvovali procházku Dračí stezkou, občerstvili se a následně společně trávili čas na integračních aktivitách.

3) Setkání v Międzygórzu

Během pobytu v Międzygórzu měly skupiny dětí z Polska a ČR možnost absolvovat výlet k vodopádu Wilczky, prohlídku města Międzygórza a jeho okolí.

Během setkání se konaly jazykové besídky s účastí tlumočnicka – účastníci poznávali polská a česká slova, učili se zdvořilostní fráze, jak se představit, zeptat se na cestu a směr. V plánu pobytu byla procházka do Pohádkové zahrady, školení v poskytování první pomoci a kurz Nordic Wal-

king. Skupina účastníků navštívila Medvědí jeskyni a absolvovala výšlap na horu Igliczna. Konala se i módní přehlídka a diskotéka.

4) Polsko-česká setkání žáků na Skype'u a výměna zkušeností a prohloubení spolupráce mezi učiteli ze škol prostřednictvím internetu

Žáci z obou škol pravidelně komunikovali přes Skype. Sdíleli vědomosti o státních svátcích, Evropské unii, tradicích obou národů. Vzpomínali na společné okamžiky strávené během lyžařského kurzu a výletu do Międzygórza. Učitelé si vyměňovali zkušenosti a tím došlo k prohloubení spolupráce mezi učiteli z obou škol prostřednictvím internetu.

5) Pohádková noc

Setkání se zúčastnilo 125 žáků a 13 učitelů. Učitelé převlečení za pohádkové bytosti četli pohádky, organizovali integrační hry, soutěže, kvízy, hledání pokladů a vyvrcholením byl příchod výjimečného hosta – Vyprávěče pohádek a velký dort pro všechny účastníky. Žáci vyráběli díla související s českým Lanškrounem. Mladší děti malovaly postavičky z českých pohádek, v češtině jim byly předčítány pohádky o „Krtkovi“. Účastníci obou setkání poznávali polské a české pohádky.

6) Tvůrčí dílny v Lanškrounu

Děti ze ZŠ č. 3 Dzierżoniów a ZŠ Lanškroun byly rozděleny na skupiny a společně tvořily různé výtvarné a technické výrobky. Zdobily hrnečky, pletly obalové košíky a srdíčka, vyráběly hlíněné nádoby a podzimní ozdoby. Z kostek Fischertechnik děti konstruovaly mechanické modely. Po přestávce na občerstvení přišel čas na společnou zábavu a míčové hry. Dílen se zúčastnilo 30 osob ze ZŠ č. 3 Dzierżoniów.

7) Závěrečná konference projektu pro učitele v Międzygórzu věnovaná systémům školství v Polsku a ČR

Na závěr projektu se v Międzygórzu uskutečnila konference polských a českých učitelů. Během konference se účastníci seznámili s multimediální prezentací o systému školství v Polsku, který bylo možné srovnat s českým systémem. V druhé části konference došlo k vyhodnocení společného partnerského projektu „Žijeme ve společné Evropě“. Účastníci konference měli také možnost zhlédnout výstavu fotografií ze všech projektových aktivit.

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ERDF prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

„Konceptce cykloturistiky wałbrzyského okresu založená na příhraničních oblastech regionu“

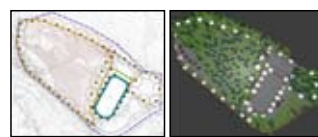
K předpokladům projektu s finančním objemem téměř 20 tisíc eur patří zpracování konceptce rozvoje cyklotras, inventarizace stávající infrastruktury, zbudování internetového portálu a propagace wałbrzyského regionu z hlediska cestovního ruchu. Tato aktivita má posílit hodnoty celého wałbrzyského regionu a tras Broumova.

Každým rokem se v Polsku koná přibližně 100 cyklistických maratonů. Tato disciplína tak získává v naší zemi stále více příznivců. Wałbrzyský okres, a zejména území Sovích hor, je skvělým zázemím k provozování turistické cyklistiky. Projekt „Konceptce cykloturistiky wałbrzyského okresu založená na příhraničních oblastech regionu“ (Konceptcja turystyki rowerowej powiatu wałbrzyskiego w oparciu o przygraniczne tereny

regionu) obsahuje řadu aktivit souvisejících s rozvojem a propagací tohoto území. V jeho rámci vznikl mimo jiné interaktivní portál s mapami a informacemi o cyklotrasách. Proběhla také diagnóza a inventarizace tras pro horskou cyklistiku se zohledněním ubytovacích kapacit, turistických přístešků a gastronomických služeb. Byla zpracována i dokumentace v Polsku první celosvětlené cyklotrasy MTB v obci Czarny Bór.

Lze ji využívat v měsících, kdy je tma, a to jak večer, tak i brzy ráno. Kdežto v zimě je taková trasa využívána pro běžecké lyžování - zdůrazňuje Jacek Godlewski z Asociace polských urbanistů. Aktivitu realizuje nadace Fundacja Sowiogórska společně s partnery: Okresním úřadem ve Wałbrzychu, obcí Czarny Bór a Agenturou pro rozvoj Broumova.

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE

Tento projekt je spolufinancován z prostředků ERDF prostřednictvím Euroregionu Glacensis.

Členská základna se rozšiřuje - představujeme nové členy

Obec Hejtmánkovice

Obec byla založena roku 1296 za opata Martina (1253-1278) jako vesnice broumovského klášterního panství a pojmenována byla Hait-folksdorf. První osídlení místa se předpokládá již kolem roku 1260.

Nadmořská výška obce se pohybuje od 415 do 521 m. Velikost katastrálního území je 1302 ha. V současné době v obci žije 650 obyvatel s věkovým průměrem 40 let. Obec nevlastní kostel, proto vždy patřila a dodnes patří k broumovské farnosti. Na katastru obce se nacházejí sakrální památky - přibližně 30 křížů podél cest a v polích, sochy a mariánský sloup, sochy sv. Jana Nepomuckého a sv. Václava jsou umístěny na mostě na příjezdu do obce.

Světovou proslulost získaly Hejtmánkovice 14. července 1847, kdy do blízkého pole dopadl 23 kg těžký meteorit. Větší část meteoritu je umístěna v Národním muzeu v Praze. V broumovském muzeu je k vidění věrná kopie spolu s popisem události a mapkou s vyznačením místa dopadu.

V obci se nachází knihovna, která je umístěna v budově místní mateřské školy. Čtenáři si mohou vybrat z 1000 knih různých žánrů (naučný, cestopis, dětská literatura, krásná literatura aj.) Od roku 2006 je v prostorách knihovny k dispozici pro veřejnost internet.

V obci pracuje několik občanských sdružení. Dle prvního zápisu v kronice, která se našla v původní hasičárně u obecního obchodu, vznikl hasičský sbor Hejtmánkovice v roce 1877. K dnešnímu dni je ve sboru 50 členů. V hasičských soutěžích obec reprezentují tradičně muži i ženy. V roce 2001 byl místní hasičský sbor oceněn čestným uznáním ministra vnitra za pomoc při povodni v Jaroměři. Před dvěma lety vznikl ženský spolek Hejtmanky, který v průběhu roku uspořádává akce v souvislosti s tradičními svátky - např. velikonoční a vánoční aranžmá, dále pak besedy o cestování, tajné výlety do okolí, cyklistické výlety. Aktivním spolkem v obci je TJ Sokol, který letos uspořádal na závěr úspěšné jarní části okresního přeboru sportovní den pro fotbalisty a jejich drahé polovičky. Soutěžilo se celkem ve 4 disciplínách (skok v pytli, přenášení vody, střelba pokutových kopů a závěrečný fotbalový zápas) - muži proti ženám. Ženy se vytáhly a své mužské protějšky v součtu disciplín porazily 3 : 1. Pro společné přátele, milovníky přírody a jízdy na kole TJ Sokol pořádá půlmaraton horských kol MTB - OKOLO BROUMOVA (letos již 3. roč-

ník). Již po třinácté se v letních měsících na místním hřišti koná hudební multižánrový open-air festival RockTrencle Hejtmánkovice.

Hejtmánkovice se umístily v roce 2008 na 5. místě v Soutěži o nejkrásnější město a obec České republiky. Ve stejném roce byly oceněny v soutěži Vesnice roku v kategorii koncepce rozvoje obce.

Obec je členem Dobrovolného svazku měst a obcí Broumovsko a Svazu měst a obcí České republiky.

V roce 2004 byl vysvěcen znak a prapor obce. V obci je zaveden plyn, vybudován vodovod a v nedávné době byla dokončena výstavba splaškové kanalizace, zatím největší dokončená stavební akce v obci.

Členská základna se rozšiřuje - představujeme nové členy

Obec Žernov

Obec Žernov najdete na mapě v těsném sousedství Babiččina údolí, napůl cesty mezi Českou Skalicí a Červeným Kostelcem, v nadmořské výšce necelých 400 m n.m. Nedílnou součástí Žernova tvoří osady Ryzmburk a Pohodlí, do roku 1960 to byly i Ratibořice. V současné době má Žernov 250 obyvatel.

První zmínka o Žernovu se datuje do roku 1417, kdy se dovídáme o jeho existenci ze zprávy o majetkovém vypořádání majitele hradu Beneše z Ryzmburku, který „věnoval své manželce Anně 250 kop na Ryzmburce tvrzi a dvoru poplužním a městečku Žernově“. V té době je již Žernov uváděn jako městečko, tzn. že musel být podstatně starší.

Ratibořice a spolu s nimi i Žernov oživila ve svém díle „Babička“ spisovatelka Božena Němcová. Tento příběh z venkovského prostředí podvackrát posloužil jako námět k filmovému zpracování. Poprvé se tak stalo na počátku německé okupace a podruhé v roce 1970. Tehdy režisér Antonín Moskalyk ve svém netradičním pojetí zde natočil barevný televizní film, ve kterém jako statisté vystupovali i někteří naši spoluobčané. V obou filmech je řada záběrů z nejbližšího okolí.

Pro Žernov je zajímavý i fakt, že v usedlosti č.p. 63 (nyní prodejna a hostinec) žil kmotr a strýc bratří Čapků. Historie se netýká jenom období, které již nemá pamětníka, ale i událostí, jež starší generace má stále v živé paměti.

Žernov je zajímavý už svým urbanistickým členěním. Je pouhým zdáním, že se jedná o obec podél komunikace třetí třídy. Hlavními přirozenými centry jsou tzv. „velká a malá náves“. Na území obce je několik kulturních památek, ať už se jedná o drobné sakrální stavby, např. kapli Panny Marie Sněžné, ryzmburský altán, dnes již pouhé zbytky hradu, most v šibeniční roklí. Obec se o svůj majetek snaží průběžně starat. Byla vybudována nová lávka Na Pohodlí, zrekonstruována hasičská zbrojnice, opravena obecní sokolovna a nyní se chystáme na výstavbu rozhledny. V současné době probíhá i přirozená revitalizace osady Ryzmburk, kdy se zde obydlují staré usedlosti a vzniká soukromé agroturistické centrum.

Několikrát se obec zúčastnila soutěže Vesnice roku. V roce 2004 získala druhé místo v rámci Královéhradeckého kraje, v roce 2005 byla v celostátním kole oceněna žernovská knihovna Svazem knihovníků a informačních pracovníků. V roce 2009 Obec Žernov dosáhla úspěchu největšího, absolutní vítězství v Královéhradeckém kraji a třetí místo v České republice.

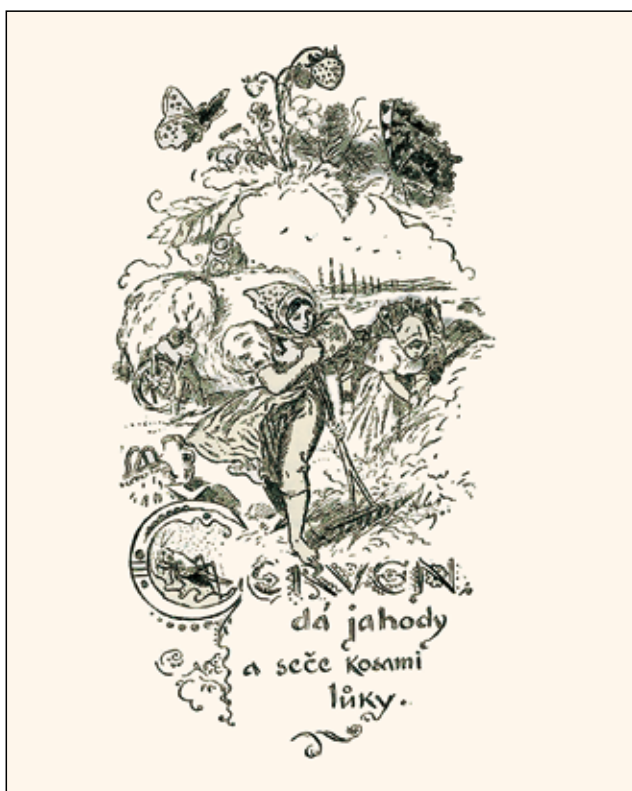

Lidové tradice a zvyky

V tomto vydání zpravodaje budeme i nadále pokračovat v našem „seriálu“, zaměřeném na zvyky a tradice v našem euroregionu.

Obrázkem Mikoláše Alše z roku 1901 se vrátíme trochu nazpět k červnu, ale už jen pouze symbolicky, abychom si připomněli, že naše dnešní hlavní téma „Pout“ se prolíná takřka celým půlrokem (od jara do podzimu) a řada poutí se slaví i v červnu. Mistr Aleš nás sice láká na jahody, ale letošní studený rok, a hlavně povodně nám jahody poněkud připozdily a na mnoha místech zcela zničily. Ale jak je v Čechách dobrým zvykem, na všechny nesnáze si vymýšlet anekdoty, bylo v lidové tvorbě upraveno i staré české přísloví: „*Březen za kamna vlezem, duben ještě tam budem, květen topím jak kretěn, červen na kajaku jedem, červenec sušíme koberec.*“

Pouti

Vraťme se nyní k našemu dnešnímu hlavnímu tématu. Pouti jsou samostatnou kapitolou většiny obcí. Základem jsou náboženské svátky oslavující patrona místního kostela. Některé z nich jsou proslavené v širokém okolí, jiné jsou významné pouze pro místní. Jak už bylo vzpomenuto, probíhají od časného jara, např. slavná pražská matějská pouť, až do podzimu, příkladem může být svatohavelská pouť (16. 10.), připomínaná i v dílech některých českých spisovatelů. Slovo pouť pochází ze staročeského „pút“ a v minulosti znamenalo cestu do určitého místa s náboženským významem. Vyskytuje se takřka ve všech náboženských vírácích, které těmto místům přiznávají zvláštní nadpřirozenou moc. Mohli bychom například vzpomenout hinduistický čardám, islámskou cestu do Mekky, či křesťanské cesty do Jeruzaléma. V mnoha případech podnikali křesťané pouť jako pokání za hřích, aby se očistili. Jako příklad, právě z našeho kraje, bychom mohli uvést cestu Mikuláše z Potštejna do Říma v první polovině 14. století, jako pokání za vraždu pražského měšťana Peregrina Puše.

Hudební vystoupení na porcinkuli v Opočně

V našich zemích jsou známy především tzv. výroční pouti. Každoročně se konají poutní slavnosti v místních kostelích v den svátku patrona, jemuž je zasvěcen, nebo ve výroční den vysvěcení kostela (což známe jako posvěcení – zpravidla šest týdnů po pouti). V křesťanské Evropě se k cílům náboženských poutí soustředil společenský život, včetně trhvců, komediantů a dalších zábavných atrakcí. S postupným odklonem od náboženství se tento zvyk osamostatnil od původního náboženského významu a pouť se tak stala synonymem zábavního parku.

Zábavní atrakce na porcinkuli v Opočně

Mohli bychom nyní uvádět slavné pouti v našem kraji, z nichž některé se objevují i v české literatuře, např. u Boženy Němcové – pouti do Vamberk, do Varty (*Bardo*) nebo účast Barunky na pouti do Malých Svatoňovic. Přes-

Náměstí v Malých Svatoňovicích

Porcinkule v Hostinném

to si dovolíme připomenout, alespoň už kvůli zajímavému názvu, pouť konanou v Opočně a také v Hostinném, tzv. porcinkuli.

Porcinkule (také porciunkule) je tradiční pouť konaná první srpnový víkend v některých českých městech, jejichž historie je spjatá s řadem františkánů. V náboženském významu je porcinkule výroční církevní slavnost konaná 2. srpna ve františkánských (a kapucínských) kostelech, spojená s udílením tzv. plnomocných odpustků a doprovázená lidovou poutí. V některých městech v Čechách se také název porcinkule používá pro svátek Panny Marie Andělské slavený 2. srpna.

Název je zkomolením italského místního jména Porziuncula, Porziuncola či latinsky Portiuncula (údělíček, podílek, malý pozemek). Jde o kapličku v Assisi, která se dnes nachází uvnitř baziliky Panny Marie Andělské (Santa Maria degli Angeli). Ta je považována za kolébku františkánského řádu, protože zde žil zakladatel tohoto řádu František z Assisi, který zde r. 1226 zemřel. Do Opočna tradici pouti zavedl řád kapucínů, který sem přišel v roce 1677.

Ohňostroj na Porcinkuli v Hostinném

Pro Opočno i jeho okolí je tradiční Porcinkule významnou událostí. Oblíbená akce nabízí tradiční staročeský jarmark, spoustu tradičních pouťových atrakcí, prodejních stánků a výborného občerstvení. Jak už jsme připomínali, v našem regionu se porcinkule slaví také v Hostinném.

A ještě jednu pouť si dovolíme vzpomenout. V českém i polském příhraničí je řada kostelů spojena se jménem sv. Anny a slaví se tu velké pouti. Ale jen jedna z nich se může pochlubit speciální soutěží. Ano, v řadě míst se konají fotbalová utkání mezi svobodnými a ženatými, ale jen v Zelenči (w Zieleńcu) pod Šerlichem se konají vskutku speciální a již tradiční turnaje v kopané „Z Górki pod Górkę“ (volně přeloženo z kopce do kopce). Na sjezdovku se postaví dvě branky pro malou kopanou a týmy hrají tak, že jeden poločas útočí z kopce dolů a druhý poločas vzhůru do sjezdovky. Záleží na losu. Pro diváky úžasná legrace, ale zkuste si jen tak běhat po sjezdovce nahoru a dolů. Přesto se do turnaje každoročně hlásí nejenom místní, ale i týmy z Čech a dalších oblastí Polska.

Lidové letní tradice v Polsku

Grilování

Společné grilování se stalo skvělým nápadem, jak trávit volný čas se známými, rodinou, přáteli. Jedná se nejenom o společnou přípravu jídla, která sjednocuje rodinu, ale i skvělou zábavu na čerstvém vzduchu. Tradice grilování připutovala do Polska ze Spojených států a odpočinek na zahradě nebo na chatě s posezením u masa a klobás v hlavní roli je něčím jako americké barbecue. Poláci si již léta zdokonalují své metody grilování a je to pro ně oblíbený způsob trávení dlouhých teplých víkendů. Při grilování můžeme poznávat nové chutě, vyměnit si zkušenosti a různé nápady, jídla připravená na grilu se liší od těch, která běžně připravujeme. Když se chystáme na grilovací sezónu, která trvá od jara do raného podzimu, musíme pamatovat na důkladné očištění roštu grilu od spáleného tuku. Nejlepší ke grilování je dřevěné uhlí nebo dřevo z listnatých stromů. Jehličnaté dřevo má hodně pryskyřice, která může během spalování způsobit i otravu. Pokud používáme podpalovací kostky, jídlo pokládejte na rošt až po jejich úplném vypálení, protože obsahují těkavé škodlivé látky ropného původu. Tradičně na grilu opékáme klobásy a jelita. Stejně dobře chutnají jídla z vepřového nebo drůbežního masa. Nejchutnější budou naložené den předem.

Marinády, do kterých maso nakládáme, děláme dle svých představ na olivovém nebo řepkovém oleji s příměsí cibule, česneku. Můžeme přidat majoránku, provensálské koření, sladkou nebo ostrou papriku, hořčici, rajčatový protlak.

Stále častěji se můžeme setkat s grilovanou zeleninou nebo rybami.

Tradiční pokrmy v Čechách

Pouťové mrkvánky nebo mrkvance

Těsto:

600 g polohrubé výběrové mouky, 400 g hladké mouky, 200 g másla, 200 g cukru, 70 g kvasnic, lžička sádla, 3 ks vajec, mléko podle potřeby a sůl

Náplň:

250 g krystalového cukru, 100 g másla, 1,5 kg strouhané mrkve, 2 ks balení vanilkového cukru

Z mouky, másla, 200 g cukru, kvasnic, sádla a žloutků ze tří vajec vypracujeme klasické kynuté těsto, necháme ho v teple vykynout. Do jemně nastrouhané mrkve dáme asi 250 g krystalového cukru, vanilkový cukr a dusíme na 100 g másla po dobu 5 až 10 minut.

Udušenou mrkev necháme vychladit, ustojí-li se v mrkvi šťáva, po lehkém promačkání ji slíjeme, aby nebyla nádivka příliš řídká.

Z vykynutého těsta vykrájíme bochánky, které uvnitř naplníme mrkvovou náplní. Na vymaštěný plech klademe řídce, aby se nespekly. Pak je lehce zmáčkneme, okraje pomastíme, vršek potřeme zbylými bílky. Upečené a vychladlé mrkvance potřeme na posypaném vršku napůl rozpuštěným máslem, aby nestékalo, posypeme hojně moučkovým cukrem s přimíchaným vanilkovým cukrem.

Tradiční pokrmy v Polsku

Pstruzi s bazalkovým pestem:

(2 porce)

2 pstruzi

2 lžíce bazalkového pesta

4 plátky citrónu

čerstvé bylinky (např. tymián a oregano)

pepř a sůl

Pstruhy důkladně umyjte zvenku i uvnitř. Posolte a posypete pepřem (i uvnitř). Položte na velký kus alobalu. Rybí kůži navrchu nařízněte na několika místech. Do každého pstruha dejte lžici pesta a dvě půlky plátku citrónu. Ryby nahoře obložte zbylým citrónem a bylinkami. Zabalte do alobalu tak, aby nahoře bylo trochu volného prostoru a citrón se nedotýkal alobalu.

Pstruhy pečte na grilu asi 20-25 minut. 10 minut před ukončením grilování můžete alobal rozbalit, aby se odpařilo vlhko. Neobracejte pstruhy na druhou stranu. Pstruhy zabalené do alobalu můžete upéct i v troubě (200°C, cca 20 minut). Jako příloha se hodí pečené brambory nebo grilovaná zelenina.

DOBROU CHUŤ.

